

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОЛУДНЕМ

**РЕДАКЦІЯ
І АДМІНІСТРАЦІЯ:**
Львів, Ринок 10, II. пом.
Конто почт. шваб. 143.332.
Адреса для телеграм:
„Діло“ Львів.
Гол. Редактор приймає
від 11-го год. передпол.
Рукописи не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА:
Місячно в кравю 4/30 зп.
ЗА ГРАНИЦЮ:
В Америці 1 дол. Франції,
Голландії, Бельгії 20 фл. фр.,
Італії 750 ал., Німеччині 750
ал., Швейцарії 5 шв. фр.,
Чехословаччині 30 ч. к. Руму-
нії 150 лей, Болгарії 750
ал., Австрії 750 ал. З інших
адреси і зок.

В справі оголо-
шень звертатися
до Адміністрації.
ЦІНА
ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

СНІГІВЦІ І КАЛЬОШІ

ЛЬВІВ, ЛЕГІОНІВ II.

МАРКИ „ТРЕТОРН“
поруває по значно знижених цінах
„САЛЯМАНДРА“
КРАКІВ, ФЛЬОРІАНСЬКА 18.

По виборах на Закарпатті.

Интерв'ю з послом о. А. Волошином.

(Від власного кореспондента.)

Ужгород, 21. грудня 1925.

В нововибраним чл. парламенті буде посол о. Августин Волошин, одиним національним представником закарпатських Українців. Правда, між трьома комуністичними послами є два свідомі Українці, Мондок і Сидоряк, однак вони як комуністи заступатимуть передовсім класові інтереси закарпатського пролетаріату. Посол А. Стефан, якого вибрано на лісту аграрної партії, є теж з походження Українець, але він переходив вже під національно-політичним оглядом такі метаморфози, що здобув собі марку міжнародного політичного спекулянта і тому ніхто не буде його аважати нар. репрезентантом. Галицький ренегат д-р Гагатко буде репрезентувати неіснуючу на Закарпатті російську націю, так що на посла о. А. Волошина доля аложилла обов'язок бути одиним оєпрезентантом свого народу в чл. парламенті.

Що він цей обов'язок гідно і достойно сповнить, про те не сумніваємося. О. А. Волошин це велика індивідуальність на Закарпатті. Його особа перейде безперечно з добою національного відродження закарпатських Українців в історію нашого народу.

Схарактеризувати о. Волошина кількома словами не легко, бо то широка і всестороння індивідуальність.

Природна інтелігенція і невтомна працьовитість, це ті основні прикмети його характеру, які його із незамітного гр. катола. священика селянського походження видвинули на нинішнє провідне становище на Закарпатті.

Волошин, як кожна імпульсивна чатура, має багато ворогів, але і найбільші вороги не мають проти нього інших „закідів“, як те, що він „українофіл“, або „клерикал“.

В дійсності не є він українофілом, лише Українцем, а його клерикалізм з того рода, що дозволяє йому нпр. в своїй канцелярії вивісити портрет найбільшого чеського педагога-будителя Коменського, хоч він був вишклатий римським престолом.

Застерігаючи собі докладнішу характеристику о. посла Волошина на пізніше, перейду до розмови, яку Ваш кореспондент має на днях з о. послом.

Вашого кореспондента прийняв о. посол дуже вичіпно своїм привітанням: „Дав Боже здоров'я!“. Щоб не тратити часу п'яного

Як дивитеся, пане *) после, на вислід виборів на Підкарпатській Русі?

„Наша партія як християнська і народу повинна була зібрати коло себе більшість Підкаря. Русинів і адобути більшість мандатів на П. Р. Та ми здобули лише один мандат і то при допомозі нашої братньої чеської лідової партії. Такий вислід виборів нас, очевидно, не може вдоволити, однак він не є мірилом нашої сили серед народу. Наша партія повстала із бувшої хліборобської партії на місяць перед виборами і не було часу перевести організаційної праці. Підчас виборів не було з нашого боку майже жадної агітації. Я сам був лише на чотирьох презамборчих зборах, так що ми зібрали при виборах лише голоси найсвідоміших наших прихильників. До селянської маси ми не мали часу пробратися. Цей один мандат, який нам припав, використаємо для поглиблення організації. Ми переконані, що слідує вибори принесуть нам перемогу. Поза тим вислід виборів характеристичний тим, що комуністи втратили около 30 тисяч голосів, які зискала аграрна партія. Ранше мала опозиція 6 мандатів з П. Р. проти 3-ох мандатів владних партій, нині опозиція і владні партії мають по 5 мандатів. В сенаті буде заступлена лише опозиція“.

Який вплив на політичні відносини на П. Р. будуть мати останні вибори?

„Заступництво нашої партії в парламенті і її союз із чеською лідовою партією, яка виїшла скріплена і між іншими обсадила міністерство внутрішніх справ, буде мати вплив на адміністрацію на П. Р. Передовсім буде змушений уступити дотеперішній губернатор А. Бескид, якого політика не відповідала інтересам руського народу. Зрештою, самі вибори безпосереднього впливу на політичні відносини у нас мати не будуть і вони будуть розвиватися разом з політичними відносинами в шлій республіці“.

Яке є відношення Хр.-Нар. Партії до інших партій на П. Р.?

„Наша партія є в союзі із чеською лідовою партією і я буду членом її парламентарного клубу. В питаннях загальнодержавної ваги будемо йти разом з іншими владними партіями, а в питаннях, що торкаються П. Р., з партіями, які стоять на народних грунті. Най-

ближча наша кооперація буде з соціально-демократичною партією, яка є супроти нас лояльною і до релігійних питань не мішається. В економічних питаннях, а може і в культурних відносинах часто і в аграрниками“.

З іншими партіями нам не по дорозі.

Так.
(Довіщення буде.)

З останньої сесії Ліги Націй.

Незагоду раян Моссула. — Національні меншости. — Розв'язання.

Груднева сесія Ради Ліги Націй була дуже довга і пробувала поладнати чимало ріжних справ. Вона може стати історичною датою, коли Німеччина при найближшій сесії вже вийде в Раді як новий член. Цим закінчиться доба праць Ліги, в якій відношення до Німеччини було одною з центральних справ, невинно повертаючись.

Одним з вислідів останньої сесії є буди-то вирішення справи Моссула. Признання англійської тези загострило настрої в Туреччині; невдоволення, яке полишило там мировий договір, не щезло. Англія буде приневолена рахуватися надалі з постійною загрозою магомеданського населення, яке не погодиться з визначеними йому кордонами. За те грецько-болгарський прикордонний конфлікт, що міг довести до війни між двома державами, закінчений інтервенцією Ліги Націй остаточно. Французький делегат Поль Бонкур поставив внесок, що би Форія вирішування цього спору була приновлена на майбутнє і до інших аналогічних прикордонних конфліктів, а саме: що би делегати, офіцери нейтральних держав складали слідчу комісію.

Найважливішим пунктом наради сесії була дискусія над політикою національних меншостей у „великих“ державах. Результатом цієї дискусії було те, що Рада не згодилась скласти одностійну систему зобов'язань для держав, своїх членів, супроти їх національних меншостей. Чемберлен заявив, що творці договорів для національних меншостей не мають наміру творити в державах, де ці меншости живуть, чужі, відокремлені громадянські організації, що стояли би оподалік національного (себто: державного) життя. Чеський делегат, думаючи імовірно про Словаків та Німців, кликнув патетично, що меншости не повинні йти надто далеко в своїх домаганнях. Бельгійський делегат, Гюманс, був тої гадки, що поширення системи охорони на меншости в усіх державах створило би в ріжних державах гострі конфлікти.

Наради над розв'язанням нахо-

ПРИГАДКА.

XL. Звичайні Загальні Збори членів

„Народної Торговлі“

Краківського Союзу Співничого

відбудуться у Львові дня 26. грудня 1925 (субота) о год. 10, рано в селі Т-ва „Сокіл“ (Руська 20. „Дністра“). Порядок дня оголошений в „Ділі“ ч. 277 і в Господарсько-Кооперативному Часописі ч. 50. Вп. Членів проситися о громадянську участь — ДИРЕНЦІЯ. 993 1—2

шляхів, якими можна би пропорційно обмежувати мілітарну систему поодиноких держав. Сама дискусія над поняттям „розв'язання“ буде на найближшій сесії дуже затяжною, бо влучатиме в ріжні методи мілітарної організації. Ідея розв'язання почалась від страху перед загрозою Німеччині; тепер вона вийде у нову фазу — страху Німеччині перед озброєнням сусідів, що контролюють її мілітаризм.

По широкому світі.

Кріза у Франції, як здавалось тимчасово поладнана, продовжується. Кілька міністрів заявило, що не годяться на всі фінансові проекти Думера і погрожують димісією.

Англія годиться на деякі уступки в користь Туреччини, на кордонах території Моссула, та одночасно аважас необхідним зміцнити свою залозу в Моссулі.

Данціг, в особах представників свого промислу, радить над можливість господарської та фінансової катастрофи, у зв'язку з упадком польського золотого.

Швейцарія і Австрія підписали договір, що громадяне обох держав не потрібують віз на поїздах, хіба, що переїжджають кордон, що би зайняли якусь посаду.

В англійським посольстві у Москві відкрили декільку машин підставлену одним урядовцем, радянським громадянином.

Англійські промисловці звернулися до польського уряду з пропозицією експлуатувати оідовеської луш.

Німеччина - польські торговельні переговори пичуться знову по Новім Роді. Німеччина ставиться скептично щодо їх успіху, з огляду на митові обмеження Польщі, яка перестала бути для Німеччини ринком збуту.

Пам'ятаймо: Рідна Школа — це не родня фортеця, це певний захист у добі ліквілітти!

Сучасна Польща.

Кілька статистичних даних.

Населення Польщі зростає у відворотній пропорції до зросту варстатів праці, а тим самим спроможності життя і прожитку. Населення сучасної Польщі, яке на основі перепису з 30. вересня 1921 виносило 27.177 тис., на 1. січня 1925 виносило вже 27.896 тис. На аріст заселення складається природний приріст і реєміграція.

Річний природний приріст для Польщі виносить 1,5 пр. Перевищує його тільки Голандія (1,6 пр.), і всі інші держави мають менший приріст, а найменший Франція (0,06 пр.).

Реєміграція є перехідним явищем. Яке вона двома шляхами: з Америки і СРСР. В р. 1920 вернуло з Америки 70.000 реємігрантів, в 1921 78.000, а після тої рух значно припинився, а навіть розпочався відворотний рух: повороту до Америки. І так в р. 1922 вернуло до Америки 11.116 осіб, а в р. 1923 — 6.693 осіб. Кілька між реємігрантами було поляків, а кілька осіб іншої національності, статистика не подає. Товчком до реєміграції була туга за рідним краєм та бажання уладитися на рідній землі, маючи деякий зароблений гріш. Однак тут стрінуло їх важке розчарування. Страшні умови праці, національна й політична боротьба та фінансові відносини звели реємігрантів на жебраків. Всі їхні ошадности пропали з польським валютно-фінансовим хаосом. Тому — хто тільки міг — втік назад за океан. Тепер у всіх польсько-американських органах преси включно з шехпольськими, не говорячи вже про органи українські, білоруські й жидівські, лунають кличі перестороги перед реєміграцією. Польсько-американські органи твердять, що сучасна Польща не має ніякої будучини, та що кожний реємігрант іде на неминучу загибелю.

Підчас коли реєміграція з Америки не досягнула цифри 200 тисяч, то поважніше представляється поворот з СРСР. На протязі п'яти літ вернуло з СРСР 1.216.409 осіб, в тім поляків 36,5 пр., білорусинів 39,5 пр., українців 10 пр., Мо-

скалів 9,8 пр., Жидів 2,7 пр. Виходить з того, що з воєнної еміграції на схід вернуло тільки 122 тис. українців. Очевидно, ця цифра є грубо невільна. Знаємо, що російське командування вислало в часі світової війни більшу половину української Холмщини, половину Полісся і третину Волині. Ясно супроти того, що українська реєміграція з СРСР, не може обмежитися навіть цифрою 300 тис. Без сумніву, що з опортуністичних оглядів українські реємігранти з СРСР, особливо Холмщини, подавали польське націоналістичне, щоб тільки вирватися з граничних таборів і по літах відсутності дістатися до рідних хат, вже окупованих Поляками.

Густота заселення в Польщі виносить 70,3 жителів на 1 кв. км. У відношенні до густоти заселення Польща займає 12-те місце в Європі. Щодо густоти, то перше місце в Європі займає Бельгія (254 жит. на 1 кв. км.), після Голандія (202,6), Англія (185,8), Німеччина (144,9), Італія (125,4), Чехословаччина (95,7), Швейцарія (94), Мадярщина (85,2), Данія (76,2), Австрія (76) і Франція (71,1). Всі інші держави (Туреччина, Португалія, Румунія, Ірландія, Югославія, Болгарія, Литва, Еспанія, Греція, Албанія, Латвія, Естонія, Європа, Рокія, Швеція, Фінляндія і Норвегія) мають слабше заселення від Польщі. Годиться зазначити, що густота населення України виносить 65 жит. на 1 кв. км., отже мало що уступає Польщі.

Найбільша густота населення в Польщі припадає на Гор. Шлесек — 306, Теш. Шлесек — 144, лодзьке воєвідство — 118, краківське воєв. — 114, львівське воєв. — 109, кельцьке воєв. — 99, Виленщина — 98, тернопільське воєв. — 88, понавське воєв. — 74, станіславське воєв. — 73, варшавське воєв. (без Варшави) — 72, люблінське — 67, поморське — 57, волинське — 48, білостоцьке — 40, новгородське — 35 і польське — 20.

В деяких околицях, в промислових округах і в цілій Галичині вже тепер існує сильне пере-

ПУРУС

паста до з'ясування чужої неспівності

населення при слабо розвиненому промислі і рілльництві. Польща має біля 2 мід. гектарів неужитків, а польський уряд досі нічого не зробив, щоб їх перемінити у варстат праці для голодуючого безробітного населення. В Галичині маємо незвичайно сильне зкупчення населення при одностайній відсутності промислу. Бо коли 306 жит. на 1 кв. км. на Шлеську чи 118 в лодзькій воєвідстві працює в промислі, то 109 у воєв. львівському чи 89 в тернопільському або 73 в станіславському при відсутності промислу і при існуванні величезної маси малоземельних і карловатих господарств важко знайти працю і населення Галичини є просто засуджене на неминучу і постійну голодівку.

Коли порівняти густоту заселення, загальне число населення, природний приріст, важке положення промислу і хліборобства, катастрофальну фінансову ситуацію в Польщі, — то ясно, що тут треба великих і освічених лютей, які могли би знайти вихід з важкого становища. Тимчасом, як свідчить „Річник статистики Річипосполитої Польської“ на р. 1924, сучасна Польща має у великій більшості зовсім неосвічену, просто неграмотну адміністрацію, яка є паном і володарем населення. Багато польських державних функціонерів не лише не мають спеціальної, фахової освіти, але навіть середньої школи. І так в адміністрації є загалом 23.604 функціонери з 4-тою класою сер. школи, 17.246 з елементарною освітою, а 3.256 з домашньою або невідомою освітою. З того в центральних урядах є 390 урядовців з 4-тою класою середньої школи, 60 з елем. осв. і 201 з невідомою (себ-то жадною); навіть між воєводами і старостами є 4-ох з 4-тою класою сер. школи, 2 з елем. освітою і 3 з невідомою освітою. Справедливість послугується 1.591 урядовцем з 4-тою кл. сер. школи (в тім 8 директ. урядів), 3.889 з елементарною (2 дир. урядів) і 728 з

невідомою освітою (1 дир. урядів). В скарбовості є 4.086 урядовців з 4-тою класою сер. школи (в тім 722 начальників і референтів), 5.933 з елем. освітою (759 нач. і референтів) і 465 з невідомою освітою (72 нач. і референтів). В освіті (адміністрації) працює 428 з 4-тою кл. сер. школи (в тім 42 нач. і референтів), 331 з елем. освітою (5 нач. і референтів) і 85 з невідомою освітою (9 нач. і реф.). В охороні праці маємо в тім самім порядку (4-та клася сер. школи, елементарна і „domowa wykształcenie“) такі цифри: 119, 269, 34; в міністерстві промислу і торгівлі: 113, 114 і 13; в мін. публичних робіт: 342, 229 і 26; в дипломатії: 115, 115 і 15; в інших функціонерів поліції: 142, 205, 11; в освіті (в школах): 13.548, 2.574 і 1.127, а навіть суддів, які мусять мати приписані законом кваліфікації, себ-то університетські студії, маємо в Польщі 69 з 4-тою сер. школи, 35 елементарною і 68 з „domowym wykształceniem“.

Подані цифри є хіба досить характеристичні, щоб виробити собі поняття про сучасну Польщу.

Після конкордату.

Нова благодать для гр.-нат. парохіальних урядів.

Варшава, 19. грудня 1925.

В адміністраційній комісії польського союму дня 17. ц. м. прийшов на порядок нарад урядовий законопроект під назвою: „Закон в справі так і урядової мови урядів цивільного стану на землях б. австрійської займанщини“.

Цей новий закон, який є характеристичним доповненням відомого „кресових“ законів про „права української мови в суді, школі, адміністрації, самоврядуванні й нотаріаті, звучить дослівно:

Арт. 1. Метричальні книги католицького населення обряду римського, грецького і вірменського на землях б. австрійської займанщини будуть ведені в польській мові від хвилі введення в життя цього закону.

Арт. 2. Також метричальні посвідки та витяги в реєстрах метричальних книг записаних подій (zarządzeń oświadczeń)

„Просвіта“ в 1925 році.

(Перед Загальним Збором Товариства.)

(Продовження.)

Один з найважливіших у нас доволі поширених засобів — це виклади, відчити й реферати. У міських читальнях займаються цією справою особи відповісти комісії, в сільських читальнях дають виклади інтелігентні села, лексатори і делегати філій. Організаційної, плянної і систематичної праці не видно. Тому й про більшу користь з того рода викладів годі говорити. Щоб вони мали успіх і служили виходу ділу, треба солідного підготування реферату, навчання ниток зі слухачами після докладного розв'язу грунту, на якому приходить викладати, і треба свобідного навчання розмови після реферату, в які слухачі будуть звертатися до референта за виснаженням в поодиноких справах, за літературою, за вказівками, де її знайти, а вкінці треба подання помічної руки тим, котрі захочені референтом, схотять самі доповнити свої відомості. Найчастіша тема викладів — це історія рідна й чужа. Цікаво і радо приймають члени виклади, котрі допитують їхньої професії, життя, щоденних потреб і подають практичні поради в справах правних, податкових, тощо.

На тему викладів-рефератів написано у нас доволі багато в доповідному часі в „Письмі з Просвіти“. Філія Львів-повіт і організаційна Комісія старалися практично вхопити справу й повести її з хісною ділою. Покійний д-р Еуген Олесницький, як голова філії в Стрию, робив всі виклади предметом дискусій на засіданнях Виділу. Він виходив із зовсім слушного заложення, що неперевершений, невідготований, невідомий реферат нажить більше шкоди ніж відсутність реферату.

І в новосинних часах просвітньо-організаційна Комісія в біж. році робила цю справу предме-

том своїх обряд. Вона поставила певну лінію, яку треба буде здійснювати в найближчій майбутності. Тут потрібно: методичні реферати й відповідних поучень для референта; потрібно видавати вразкові реферати з поученням, як ними користуватися; в вразкових рефератах подавати літературу і поучення як нею користуватися. Крім цього оголосити конкурс на вразкові реферати, подаючи теми, або звинуючи, щоб автори згодошували наперед теми з запитанням, чи дана тема буде потрібна й вказана.

Коли однак реферати вживуться в одну цілість, становлять між собою певний прагматичний зв'язок, до того подавані означеному крузі слухачів — тоді маємо до діла з курсами. З друкованого звідомлення, як також з часописних вісток довідуємося, що в поодиноких філіях відбувалися курси різного рода. Були це курси читальняного діловодства, аматорського театрального мистецтва, освітньо-господарські, освітньо-кооперативні, курси вищої освіти, а навіть в одному місці названо курси „низшої освіти“ (?). Ідея курсів вищої освіти прийшла до нас з заграниччя і до віни викликала надзвичайне захоплення. З того рода курсів — розуміється — при всіх даних користь може бути вже поважна. І тепер показується потреба різного рода курсів. Та на жаль не достатє референтів і просто заходить потреба створювання мандрівних учителів до цієї справи.

Недостача прелегентів, а далі й неспівність деяких з них піддала думку філії Львів-повіт улаштування курсу прелегентів. Такий курс був у р. 1924., ведено його також і минулого року. Брала в ньому участь головно студентська молодь зі Львова. Організацію референтів з людей різних призначень веде й далі інтензивно філія Львів-повіт. Цю справу зроблено предметом обряд між іншими і на двох освітніх анкетах інтелігентної громади Львова, котрі відбулися в місці жовтні біж. року. (Гл. Н. Пр. ч. 10 в р. 1925).

Уже до війни звернув великий освітний працівник Б. Грінченко увагу на те, що

в гуртах довірливих людей велику послугу можуть виконати т. зв. гримкі читання, предметом яких належить зробити перлини власного й чужого письменства. Свою практику під цим оглядом ураз з методичними вказівками полишив він нам у своїй дуже цінній монографії „Перед широким світом“. У післявоєнних часах гримкі читання широко сполуляризвані в наших читальнях. Обсяг їх поширено на пресу. В деяких читальнях стрічаємося зі звичаєм, подавати що тижня своїм членам т. зв. пресові звіти. Коли читач опанував техніку читання, потрапив засидити жити нитки внутрішнього інтересу між читанням твором й слухачами — тоді користь з гримкого читання оціне небо більша, як з недовладного реферату.

Та всі названі роди виховно-освітньої праці вимагають помічних засобів, які мають служити поглядовості у викладах. Уже до війни ми потрапили довести до того, що поодинокі філії розпоряджали власними чарівними ліхтарями. Велика кількість діапозитивів до всіх ділянок знання, до української історії і до побуту, до поодиноких письменських творів, легкість у добуттю світлянок і в їх анполиченні помагали поширенню цих середників, так важких при веденню освітньої праці. Війна понищила все те, і сьогодні не менша потреба під цим оглядом як і до війни. Філії і Читальні апелюють до Головного Виділу, щоб як найшвидше приступив до отворення центральної виставчальної світлянок і апаратів. Головний Виділ знову до філій висилає обійники кличучи о надісданку грошей на назначену цілю. Та на покличах кінчиться. А тут вже не тільки діапозитивів і ліхтарів нам треба. Чим швидше мусить „Просвіта“ постаратися о похідні кіна, котрі при рефератах або організованих курсах віддадуть велику преслугу.

(Продовження буде.)

— Чужий учений про літературу проф. Базиліа, д-р М. Вайнгарт у книжці „300 книг відомої України“ (Братислава, 1924) пише про нас: „Дуже важко для нас особливо гартно заступитися літературі українській (назавоусь я, вже з огляду на нашу „Підприємство“ Русь, тут маємо справу поезиї). Мусю на познати Українців, особю не галицьких, що з боку філософського й історичного працювали над своїми народними традиціями дуже довго, а в дуже добру оцінку оцінюють, краще, сподіваюся й об'єктивніше, як якийсь інший слов'янський народ. Про сторони їх письменства маємо знаходити наукову працю Михайла Франка“; історія української літератури й тоді, Львів 1924—1924, від початку аж до XVIII стол., а який використала й вписала величезна спеціальна література. Письменство старшої доби середзависають так подобно, всесторонньо а іррегулярно, а в такому підсумку закінчує з цілою сторією України, що в чеському письменстві для цієї сторони не можна нічого подібного поставити поруч її праці“; — і так сім років тому проф. Базиліа писав.

Сатисфакцією для любителів музики і танку

є англійський апарат з маркою „ГОЛОС СВОГО ПАНА“ найкращою коштує (система радіо з підкладкою мікрофоном). Свою свою здобула найшлюбнішим ділою радіо з підкладкою мікрофоном. Свою свою здобула найшлюбнішим ділою радіо з підкладкою мікрофоном. Свою свою здобула найшлюбнішим ділою радіо з підкладкою мікрофоном.

THE GRAMOPHONE Co., Limited, LONDON.

Генеральний репрезентант на Подолі:

ПОСИФ ВЕКСЛЕР

Кравів, Флоріанська 25. Львів, Сікстуська 2.

779 8-8

вибрані 100 книгами з діленням слави. Доляється поручатися ще й другу правдою проф. Возняка: Старе українське ансьмиство (Львів, 1923).

— **Мережа листопадових днів.** Арештували задержаного служачого в Дрогобичі, Ізю Мартіна, Україна, на донос „Організаційного Комітету малопольської держави“ сторожі, обвинувачуючи його в трайках польського населення на ставовищі українського жандарма в 1918 р.

— **Corvina.** „Prager Presse“ з дня 18. грудня, ч. 436 поміщує у відділі „Slavische Rundschau“, присвяченом еміграційному життю Славян, згадку про смерть Ол. Салікського.

— **Політика в шахах.** Радянська влада, що зорганізувала дуже дбайливо останні міжнародні шахові змагання в Москві, вела одну шахову реформу. Шахові фігури, в якій є такі реакційні особи як король та королева, переміняли на демократичний вигляд. На місце „короля“ прийшов „робітник“ з одягненою емблемою, ванісь „королеви“ — маско сільськодільниці; хлопці з „комсомольським“ (Комуністичний союз молоді). Державна фабрика шахів уже поширила шахи з цими новими фігурами. Ідея поспішила. Та що буде, коли кожна держава німе приготувати власні шахи, відповідно до свого сучасного ладу? А далі, коли представники поодиноких суспільних класів почнуть домагатися, щоб в шахах були зображені у праху такі громадяне як „хлопці“ та „виступи“ з тими, що захопили аладу „королеви“?

Тайна відділ Quo Vadis. Вчора слідчий суддя, зі знавцями та подвійним урядом оглядали ще раз відділ, в якій мешкає та працює фальшивик долоюв еж. Пайкарт. Референт слідчої експертизи випадково натиснув якийсь цияшок у шафці, а тоді автоматично вискочили два ящики, в яких наведено чималий запас фальшивих доларів. Було там 28 штук готових банкнотів, 16 відбитих тільки на одній сторінці, крім якого цинкові плити, фарби, фотографічні кліші, то-що. Це відкриття скільки обтяжує аматора доларів, бо він увесь час заявляв, що б банкнотів, які найшла поліція, він приготував біляки для наукових дослідів.

— **Кар'єра Штайгера.** Часом переодично неперервну злість, що якісь чужі люди віддають хотять запропонувати Штайгеру, щоб списав свої спогади. Жидівська преса зробила йому на чужині таку рекламу, що чужинні книгарні сподіюються мабуть сенсаційного рукопису. Хіба що Штайгер згодиться дати своє ім'я на книжці написаний кимсь иншим.

— **Духи у Львові.** „Газета Поранна“ подає до відома спиритистів, а також недовірливих, що на вул. Охренок 9, у хаті п. Стернів ід. нощі, біля півночі, чути таємні думи, зойки, віття, брякати ланцюхів, гріск дверей, навіть банкнотів, і ні ті, що в хаті мешкають, ні їх сусіди не в силі довести, розяснити цих явищ ніякими фізичними причинами. Цікаво знати, чи коли публіка або спеціалісти, зацікавлені цими цинами злетяться туди юрбою, таємні голоси замовкнуть.

— **Адвокат „нової доби“** Арештували у Львові адвоката Гжешицького вел Гжешицького, який ошукував своїх клієнтів на великі гроші. Депозити, які йому передували, він уживав на забави по ресторану, з шадичними книжками згодушується до банків і вибирав чужі гроші, не віддаючи їх на протязі довгих місяців. Також гроші на різні слати доручені йому клієнтами як правничому заступникові провадили безслідно в його кишені. Виявилося, що в кількох випадках продав чинів на власний рахунок чужий ґрунт та зроста зайняти судово під екзекуцію.

— **Катастрофи.** У німецькій коопальні в Мерсбургу внаслідок вибуху 50 осіб ранених, в чого 25 дітей. — Під Парижем сударився пошпийний вояд з товарним: кілька вагонів розбитих, а багато осіб павших.

— **Видиривці!** Львівська „Хвіля“, подаючи в ч. 2431 з 23 д. м. переслав перш бі частини машої статті „Кінець драми“, дозволила собі в оригінальній спосіб розшифрувати критиконім і псевдонім одночасно „М. Ч.“ Не надумуючись довго, референт „Хвилі“, бажуючи блиснути спеціальним знання українських відносин, допонує „М. Ч.“ привіщенням Чубатий, тва що вишло, немов то М. Чубатий, який не піддержує ніяких зв'язків з нашою оглядкою є автором статті „Кінець драми“. Другий такий відкривець з протимешного боку, в самі безсмертний Марко Лушеченко з лавіських „Вістях“ за статті, акачем буквами: „М. Ч.“ постійно згадує сел. Михайла Черкаського, заявляючи, що всі ті видиривці є на хибній дорозі, бо автором статей, значених „М. Ч.“, не є ні М. Чубатий, ні сел. М. Черкаський. Є це критиконім одного з наших постійних редакційних робітників.

Зі спорту.

Руханново-вональний вечір Сокола-Батька, що відбувся 4. грудня п. р. в селі Народного Дому, почався майже точно в год. 7:50 переглядом відділів Сокола-Батька. Спочатку було пропонувано цустити на дефіляду повні відділи, але малі розміри остради стали цьому на перешкоді. Під звуки оркестру входили один за одним відділи хлопців і дівчат, пересувалися перед очима публіки й на приказ голови руханової секції проф. Зинка уставлялися чотгачи так, що в середній сплинали найвищий ростом, а по боках дрібнішою. Все те робило дуже симпатичний вигляд.

Бадюре вразили викликав Гарний відділ д-ра Раковського. Пожовові острім слованим скартав апатію громадянства. Ті, що без причини, лише наслідком звертків обставин, попадають у розпуку, мають нагоду бачити справжню українську силу і справність. Потім молодші ученики під прозовом ст. Вілостовського ввели на кілі градіючі й не найкращі вирали. Найбільше оплесків збирав малелький, товстенький хлопчик, що сміливо кидався до скоку й виконував кожну вправу бездоганно. Далі снівали учениш-руханович С.-Б. народні пісні в гармонізації Ф. Колесси „Перепілка“ в „Огірочка“ Диригував проф. Гриневський. Викликали вони весняний настрій, дуже пожаждали серед острій зими. Головною атракцією першої половини програми були врази старших учеників на низьких поручках. З чотирьох обов'язкових вправ кожна починалася інакше, кожна мала ише значиння, всі однаково виведені. Ще більше призначення у публіки знайшли доволі вразливі, деякі дуже ефектні. Всі врази обійшлися без усякої зазбєзпєни.

Образова лекція шведської руханки молодших учениць, підготовлена старанно п-ною Осонською, дала змогу публіці знов свободіше відітхнути. Дівчатка ходили по кладах, перескакували канди, співали щиро про зачаровану парівну, іпоструючи слова відповідними рухами. Правдиним тріумфом було скрипкове сольо М. Зинка, що відіграв Гавезера „Мадарську рандоцію“, Шуберта-Вільгельма „Аве Марія“ і ще одну річ як надашок. Завзяко є мистецтвом зааичаючих тонів і подає великі надії на першорядного скрипака. Акомпанювала на фортепіані з великим достоїнством і грацією п-на О. Левинська. Вправи булаками старших учениць, епідруки п-ні Д. Навроцької випали надсподівано елегантно. Невість рухів і невість себе били з руханних обичай красуль, оркестра піддавала так ці ритмічної руханки, „Львівський Боян“, самі диригенти й солісти, під батуту С. Людкевича відспівав з нервою „Тим, що впали“ і „Соколи, позір“, настроєву і бадюру пісню, що дуже відповідала характерові цілого вечора. Вежі важко атлетичного відділу, підготовлені С. Колюбою, мають уже свою вироблену марку. Бліди будуть уські похвали, треба бачити й подивляти ці вежі, але самому не пхатися до будови.

На закінчення учениці й ученики С.-Б. в козацьких строях відтанцювали з жінками і жаром „Катерину“ й „Запорожців“, нагадуючи жінцем шкоду Авраамка. Національний танець „Бе чаром світлого мунуло“, в нім справді велика сила і краса. Під звуки „Соколів“ задоволена публіка розходила додому. Т. Ф.

Головний Відділ Товариства „ПРОСВІТА“ у Львові

повідомляє, що в п'ятницю дня 25. грудня ц. р. о год. 9:30 передпол. відбудеться

Заупокійне Богослуження

за бл. п. Членів Товариства в церкві Успенія Пр. Д. Марії вул. Руська.

ОПОВІСТКИ.

Репертуар Українського Національного Театру під дир. О. Миткевича.

Яворів, селя Народного Дому.
25. XII. Вів.
26. XII. Дні вашого життя.
27. XII. Маруся Богуславка.
28. XII. Лісова пісня.
29. XII. Воскресіння.
30. XII. Запорожці за Дунаєм.
31. XII. Ніч під Івано Кушад.
1. I. Чорна Пантера і білий медведь.
(правильна вистава).

Український хов Д. Нотна.
у суботу 26. XII. Закопане. 4—7
у неділю 27. XII. Закопане.
у понеділок 28. XII. Бельск-Бяла. 768

На „Рідну Школу“ зложила кооператива „Єдність“ в Ременові 150 зол. і киче всі кооперативи львівського повіту. Хв. Дирекції складає ширю подяку Головна Управа УПТ. 996а) 1—1

На „Рідну Школу“ зложила Вр. Ігдана Тисова, жена синів, в Ременові 20 зол. і киче: о. сел. Курмановича в Заритові, о. сел. Пастернака в Зіболках, о. сел. Ясенівського в Жовтанях, о. сел. Шумялу в Стронтаї, о. Яросевича в Звертові, о. Демчука в Рудавцях, о. Ткачука в Дорогошіві. За жертву ширю дякує Головна Управа УПТ. 996б) 1—1

Дрібні оголошення.

ФОРТЕП'ЯНИ, п'яніла, фістармоні першорядних фабрикати, найновіші моделі, мало уживані стало на складі — найдешевше продає, міняє тільки за годинку: ГАНІК, Львів, Панська 21. Телефон 35—45. 931 3-5

МІД патуку, власної паски, чистий, правдиний без домішки під гарантією в 5 кг. бляшанках оплачено по ціні в золотих рівновартості 180 дол. по депітм курсі висилає Євген Білинський, Збараж. 998 1-8

ОГОЛОШЕННЯ.

За оголошення Редакція не відповідає.

ОПЕРАТОР

д-р Тит Е. Бурачинський

бувший довголітний асистент хірургічної клініки проф. д-ра Ридігера у Львові, довголітний приймач хірургічного відділу козаєвого шпиталю в Чернівцях ординув в хірургічних недугах, недугах горла, носа і вух при вул. Сап ги ч. 25. Н. пов.

(проти техніки) від 10:30—12 перед полуд. 964 днем і від 3—5 пополудні. 3—5

ВЖЕ ВИЙШЛА КНИЖКА

Д-р Іл. Цьокан:

Наука о торговли.

Продається по 5 зол.

в Книгарні Наук. Т-ва ім. Шевченка у Львові. 3-3

Присилайте передплату!

PHILIPSA лампки на ялинку

є найкращою прикрасою Свят Різдва Христового!!

Присилайте передплату!

Чи чули щедрівку „Дзвоні“? Купити в Українській Книгарні Станіславів, Собільського 20, ціна 1 з 2. 964 4—5

Найвищий час промінати

сирівці як ден і моноплі на готові полотна, обруси, цайг, сукна і інші матерії. Найкраще і найсовісніше переводить обміл одинока того рода Українська Акційна Спілка

„ПОЛОТНО“

у Львові, вул. Городецька ч. 95.

Посилки з провінції полагодується оборотом. Шліть свої сирівці чим скорше з довірям до Української Фірни „Полотно“, Львів, Городецька 95.

932 Ношта послан залізницею оплачуєи самі. 3—10

ЧЛЕНИ „ДНІСТРА“!

Крайна пора викупити вже найновіші поліси „Дністра“ зголомсити їх до занотовання в громадським уряді і подбати, щоб їх переслано перед 31. грудня 1925. р. для провірення до дотичного Відділу П.Д.У.В., бо инакше наражаться члени „Дністра“ на непередвиджені страти і неприємності.

Комісія для оцінки плянів на будову Народ. Дому в Чорткові,

на засіданні відбутім дня 12. грудня 1925 рішила:

1) З огляду на се, що ні оден з надісланих на конкурс проектів не розклав повні задовольнозначені проблеми після виконанні конкурс, комісія не знаходить основи для призначення першої премії в сумі 300 зол. 2) Надіслати двома другими преміями по 200 зол. проект означений делізом „Мідверненої трипалотки“ (автор проф. Сергій Тимошенко), та проект з делізом „три виспівні концентричні колісця“ (автор архітект Теодор Втуженський). 3) Набути від автора проекту означеного делізом „дерево колісця в чорнім“ за суму 100 зол. Авторі неагороджених проектів зростає їх відобрати в канцелярії д-ра Антона Горбачевського в Чорткові, згідно заявити, на які адреса мали б бути відісланими. 997 1—1

Артистичний переплет Євангелій та вського рода переплетні роботи виконує солідно: **Миніла Кривецький**, артист переплетчик, запис. судовой запис. 887 Львів, Пенарська 12. 9—10

Ти питаєшся чом сум
Глядиш з-за моїх вій?
Витертий плащ, старий костюм,
А деж зимовий стрій?
Жахує сусіди: в рипіть десь
Там „Ребулаторі“ є,
У нього Львів вбираєсь несь
(На сплати теж дав)
Усе, чого бажимеш лиш
Про що у сні Ти мрія —
Гей чоловіче, чи Ти впиш,
Чи їдемо у Львів?..

(РИНОК 41)

Позір Бучаччина!

В п'ятницю, дня 25. грудня 1925 р. (польське Різдво) о год. 10-й перед полудні, в селі Кооперативній „Праця“ в Бучачі відбудуться Загальні Загальні Збори Філії Т-ва „Прогріта“. — Прогрітись всіх членів безумовно являти на Зборах.

За Виділі Філії Т-ва „Прогріта“ в Бучачі:

о. М. Пелех Ч. С. В. В.

голова.

Шипелавий Стефан

за секретара.

Ширіть наш часопис!